

עודכן ב- 01/06/2010 03:40

אייר עברון | לדבוק בעמימות

בעקבות קריאתה של ועידת האמנה למניעת תפוצת נשק גרעיני לישראל - להצטרף לאמנה, שבה ועלתה הטענה, כי על ישראל לבטל את אסטרטגיית העמימות. הטוענים כך מסבירים, כי על ישראל ללמוד מהודו איך לנהוג - להכריז על יכולתה הגרעינית ובכך ללכת לקראת מצרים וארה"ב וגם לזכות באישור מארה"ב והקהילה הבינלאומית ליכולתה הגרעינית.

ואולם, טיעונים אלה מופרכים בעליל. ראשית, אסטרטגיית העמימות הגרעינית הישראלית היתה הצלחה דיפלומטית ניכרת. היא התבססה על הבנות בין ישראל לארה"ב, המחזיקות מעמד זה כ-40 שנה.

בהקשר הזה לא התחולל שום שינוי ברמה הדיפלומטית, המחייב נטישה של אסטרטגיית העמימות.

שנית, אסטרטגיית העמימות היא אכן "פיקציה דיפלומטית", שהרי כל העולם מכיר בכך שלישראל יש יכולת גרעינית ניכרת, ואף - לפי פרסומים זרים - יכולת כוח מכה שנייה. אולם גם "פיקציות דיפלומטיות" יש חשיבות במערכת היחסים הדיפלומטית והאסטרטגית הישראלית. כמו כן, לא ברור לשם מה להחליף אסטרטגיה שהוכיחה את עצמה עד היום ברמה הדיפלומטית.

שלישית, בעקבות הלחץ המצרי, שנתמך על ידי גוש גדול של המדינות הבלתי מזדהות, התקבלה, כידוע, בוועידת האמנה החלטה לקיים ועידה לפירוז האזור מנשק גרעיני. ארה"ב תמכה בה בגלל רצונה העז בהצלחת הוועידה, והדבר משתלב במאמציו של ממשל אובמה למנוע תפוצה גרעינית בעולם, מהלך שלישראל אכן יש אינטרס רב בהצלחתו. ואולם, תמיכה אמריקאית זו אין משמעותה שינוי באסטרטגיה האמריקאית היסודית של "קבלת" העמימות הישראלית.

רביעית, נטען, כי ישראל צריכה לוותר על העמימות כדי לרצות הן את ארה"ב והן את מצרים. ואולם, מצרים לא תובעת לבטל את העמימות אלא שישראל תתפרק מנשקה הגרעיני; ואילו ויתור על העמימות דווקא יהפוך את ישראל למעצמה גרעינית מפורשת.

חמישית, נשמעה הטענה כאילו ארה"ב והמערב יהיו מוכנים לקבל רעיון של פירוק הגרעין הישראלי בתמורה לביטול הפרויקט הגרעיני האיראני. אבל ארה"ב והמערב מקפידים לא לחבר בין שני הנושאים.

לישראל יש אכן אינטרס רציני בהצלחת המשטר למניעת תפוצה גרעינית. המשך אסטרטגיית העמימות איננו פוגע בכך. ישראל יכולה בעתיד לשקול צעדים לחיזוק המשטר הזה, למשל על ידי אימוץ, בתנאים מסוימים, של "האמנה למניעת ייצור חומרים בקיעים" או אסטרטגיית "אי השימוש לראשונה" באופן שמשתלב באסטרטגיית העמימות.

שישית, ההשוואה להודו מופרכת. לא היתה מעולם הבנה בין הודו לארה"ב על אסטרטגיה גרעינית, כפי שהיתה בין ישראל לארה"ב. הודו היא מעצמה גדולה, שאינה תלויה בארה"ב, ואין גורם בינלאומי התובע במפגיע את פירוז דרום אסיה מנשק גרעיני.

נראה אפוא שישראל יכולה להתמיד באסטרטגיית העמימות תוך המשך ההבנות עם ארה"ב. עמימות אין פירושה שלא צריך להתקיים דיון רציני בישראל בנושאים הגרעיניים. העמימות מתייחסת רק למדיניות הממשלתית המוצהרת. דווקא רצוי לקיים דיון מעמיק באקדמיה ובתקשורת על היבטים של אסטרטגיה גרעינית ישראלית, כולל האפשרות שאיראן

תיהפך למעצמה גרעינית.

פרופ' עברון מלמד באוניברסיטת תל אביב וחוקר במכון למחקרי ביטחון לאומי

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון